
Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право

УДК 347.73.351.713(477)

DOI 10.33244/2617-4154.1(5).2021.32-40

О. О. Бойко-Слобожан,

к.ю.н., доцент

e-mail: natalka_bn_@ukr.net

ORCID ID 0000-0001-5913-0115;

І. І. Божук,

Університет ДФС України

e-mail: i.bozhuk.uni@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-2307-151X

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОПОДАТКУВАННЯ РОЯЛТІ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У статті досліджуються актуальні аспекти оподаткування операцій з використання прав інтелектуальної власності, зокрема роялті. Визначено, що це питання набуває актуальності у зв'язку з поширенням використання прав інтелектуальної власності щодо здійснення господарської діяльності. Розкрито основні схеми ухилення від податків. Окреслено основні проблеми, які пов'язані з оподаткуванням нематеріальних активів підприємства, та важливість впровадження змін у вітчизняній законодавчій і податковій системах.

Ключові слова: роялті, інтелектуальна власність, податок, нематеріальний актив, оподаткування, ліцензійний договір.

О. О. Бойко-Слобожан, И. И. Божук. Актуальные вопросы налогообложения роялти в сфере интеллектуальной собственности

В статье исследуются актуальные аспекты налогообложения операций по использованию прав интеллектуальной собственности, в частности роялти. Определено, что данный вопрос приобретает актуальность в связи с распространением использования прав интеллектуальной собственности относительно осуществления хозяйственной деятельности. Раскрыты основные схемы уклонения от налогов. Определены основные проблемы, связанные с налогообложением нематериальных активов, и важность внедрения изменений в отечественной законодательной и налоговой системах.

Ключевые слова: роялти, интеллектуальная собственность, налог, нематериальный актив, налогообложения, лицензионный договор.

Мета статті. Розглянути особливості оподаткування роялті у сфері інтелектуальної власності. Дослідити актуальні аспекти використання прав інтелектуальної власності щодо здійснення господарської діяльності. Визначити поняття «роялті» та проаналізувати

колізійні питання його оподаткування. Розробити рекомендації для платників податків під час здійснення платежів у вигляді роялті.

Постановка проблеми. В умовах світової глобалізації інтелектуальна власність стала розповсюдженим об'єктом ринкових відносин, адже саме результати інтелектуальної діяльності людини зазвичай є тригером розвитку як суспільства, так і держави. Бізнес-структури включають інтелектуальну власність (далі – ІВ) як нематеріальний актив у господарський оборот, що вимагає належного правового регулювання не тільки оцінки таких об'єктів, а й їхнього оподаткування.

Основним завданнями України як демократичної та правової держави є забезпечення важливих суспільних потреб населення, а також розвитку економіки, мистецтва, технологій. Розвиток цих сфер у державі забезпечується насамперед виплатою авторам, творцям винагороди за використання інтелектуальної власності. Саме тому для стимулювання розвитку мистецтва і технологій в усьому світі виплаті авторської винагороди приділяють особливу увагу [1].

На нашу думку, варто звернути увагу на особливості виплати роялті як платежів за користування авторськими правами на літературні твори та його оподаткування згідно з чинним податковим законодавством.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями оцінки об'єктів інтелектуальної власності займалися такі вчені, як О. Козирев, Б. Леонтьєв, О. Бутнік-Сіверський, М. Галянтич, О. Святоцький, П. Цибульов та ін. Окремих питань оподаткування операцій з інтелектуальною власністю торкалися у своїх працях Л. Воронова, Н. Пришва, М. Кучерявенко, О. Орлюк, П. Папурківський, Р. Гаврилюк, Р. Шишка, Д. Бойко та інші вчені. Серед іноземних науковців у галузі вивчення проблем інтелектуальної власності можна виділити таких: Б. Лев, М. Балістер, Е. Дедмен, Е. Дженкінс, Дж. М. Отто, Р. Ф. Конрад, Р. Б. Хула, а також Б. Парсонс. Однак питання щодо оподаткування нематеріальних активів, насамперед інтелектуальної власності, можна вважати недостатньо дослідженими з правової точки зору.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні сектор бізнесу, маючи у своєму активі продукт інтелектуальної власності, чудово розуміє, що він має певну ринкову вартість, а тому, знаючи його вартість, може розпоряджатися ним на свій розсуд: здати в оренду, продати, передати в заставу для отримання кредиту, збільшити власний капітал тощо. У сучасних умовах розвитку бізнес-кооперації усе більшої актуальності набувають питання регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності, зокрема використання об'єктів авторського права в господарській діяльності. На нашу думку, варто звернути увагу на особливості виплати роялті як платежів за користування авторськими правами на літературні твори. Адже, згідно із законодавством, автор має право на частку доходів, отриманих від використання його твору, у формі роялті [2].

Визначення поняття «роялті» наведено у декількох актах законодавства, зокрема у Податковому кодексі України (далі – ПКУ), міжнародних угодах про уникнення подвійного оподаткування, які укладені Україною з іншими державами (наприклад: Конвенція між Урядом України і Урядом Французької Республіки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи і майно; Угода між Україною і Федеративною Республікою Німеччина про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на дохід і майно тощо), Національному стандарті № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності», затвердженому постановою Кабінету

Міністрів України від 03.10.2007 № 1185 (пункт 3), Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290 (пункт 4).

Відповідно до пп. 14.1.225 ст. 14 ПКУ роялті – будь-який платіж, отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності [3]. Під об'єктами права інтелектуальної власності розуміються будь-які літературні твори, твори мистецтва або науки, включаючи комп'ютерні програми, інші записи на носіях інформації, відео- або аудіокасети, кінематографічні фільми або плівки для радіо- чи телевізійного мовлення, передачі (програми) організацій мовлення, інші аудіовізуальні твори, будь-які права, які охороняються патентом, будь-які зареєстровані торговельні марки (знаки на товари і послуги), права інтелектуальної власності на дизайн, секретне креслення, модель, формулу, процес, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Разом з тим Міністерством юстиції України також було надано роз'яснення стосовно визначення терміна «роялті» у листі від 05.05.2011 № 289-0-2-11-81; Міністерством фінансів України – у листі від 06.02.2012 № 31-08410-07-27/2586; Державним департаментом інтелектуальної власності України – у листі від 07.05.2010 № 16-15/2568.

Опираючись на вищевикладене, варто підкреслити, що ПКУ доволі чітко та однозначно визначає поняття «роялті». Наразі платежі за ліцензійними договорами стосовно всіх об'єктів інтелектуальної власності, зазначених у підпункті 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 ПКУ [3], визнаються як «роялті» за умови, якщо вони не підпадають під дію частини другої визначення.

Не вважаються роялті платежі, отримані:

– як винагорода за використання комп'ютерної програми, якщо умови використання обмежені функціональним призначенням такої програми та її відтворення обмежене кількістю копій, необхідних для такого використання (використання «кінцевим споживачем»);

– за придбання примірників (копій, екземплярів) об'єктів інтелектуальної власності, зокрема в електронній формі, для використання за своїм функціональним призначенням для кінцевого споживання або перепродажу такого примірника (копії, екземпляра);

– за придбання речей (зокрема, носіїв інформації), в яких втілені або на яких містяться об'єкти права інтелектуальної власності, визначені в абзаці першому цього підпункту, у користування, володіння та/або розпорядження особою;

– за передачу прав на об'єкти права інтелектуальної власності, якщо умови передачі прав на об'єкт права інтелектуальної власності надають право особі, яка отримує такі права, продати або здійснити відчуження в інший спосіб права інтелектуальної власності або оприлюднити (розголосити) секретні креслення, моделі, формули, процеси, права інтелектуальної власності на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау), крім випадків, коли таке оприлюднення (розголошення) є обов'язковим згідно із законодавством України;

– за передачу права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем [4].

У сучасній практиці укладання договорів про трансфер технологій застосовуються такі види роялті, як паушальний платіж, періодичні роялті, мінімальні роялті, роялті зі змінною ставкою.

Паушальний платіж є фіксованою сумою та може сплачуватися як одноразово, так і частками, але зазвичай на початковій стадії дії ліцензійного договору. Сплату лише паушального платежу застосовують у випадках, коли ліцензіатом є фірма, невідома на ринку, і є сумніви, чи вдасться їй налагодити успішний випуск і комерційну реалізацію ліцензійної продукції, а також у випадках, коли досить складно проконтролювати обсяг випуску ліцензійної продукції (є ризик неотримання ліцензіаром даних щодо випуску продукції) [5].

Варто зазначити, що періодичні роялті вважаються найбільш розповсюдженим видом платежу. Особливістю періодичного роялті є те, що він визначається як відсоток від:

- ціни продажу продукції або чистої ціни продукції, що визначається як ціна продажу продукції без вартості податків, перевезення, страхування, інсталяції;
- прибутку до оподаткування або чистого прибутку;
- кількості виробів, виконаних за ліцензією;
- загального обсягу продукції, що вироблена ліцензіатом (кілограми вироблених матеріалів, літри красителів, кілометри оптоволокна тощо);
- вартості ліцензованих виробів.

Мінімальні роялті – це нижня межа ставки роялті, що відповідає мінімальній розрахунковій ціні ліцензії, на яку може погодитися ліцензіар, щоб покрити витрати, які пов'язані з розробкою ОІВ та продажем ліцензії, зокрема витрати на проведення маркетингових досліджень, виплату винагороди авторам ОІВ, ноу-хау, право використання яких надається ліцензіату. Мінімальні роялті застосовуються зазвичай як застереження у разі неосвоєння предмета ліцензії ліцензіатом у строк та невипуску продукції із застосуванням ОІВ. При цьому, як альтернатива розірванню договору, може встановлюватися на певний строк можливість сплати ліцензіатом мінімальних роялті [5].

Цікавим за сутністю є механізм сплати роялті зі змінною ставкою. Цей вид роялті використовується для різних обсягів виробництва продукції із застосування об'єктів інтелектуальної власності. Тут важливе значення має обсяг виробництва – у процесі збільшення обсягів виробництва зазвичай ставка роялті зменшується.

Варто зазначити, що найпоширенішим у світовій практиці способом обміну науково-технічними досягненнями можна вважати ліцензійний договір. Останнім часом торгівля ліцензіями набула глобального поширення.

Ліцензійний договір – ефективний засіб стратегії, спрямованої на оптимальне економічне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Отже, ліцензійна діяльність є невід'ємною складовою цивільно-правових відносин суб'єктів підприємницької діяльності в ринкових умовах [6].

Теоретичні та практичні підходи до визначення поняття «ліцензійний договір» у науковій літературі та законодавстві дещо відрізняються. У деяких зарубіжних країнах взагалі немає офіційного формулювання. Тому відсутність єдиного бачення та підходу має наслідком неоднакове трактування та використання інструменту ліцензійного договору.

Згідно з частиною 1 статті 1109 Цивільного кодексу України під ліцензійним договором розуміється угода, відповідно до якої «одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог цього Кодексу та іншого закону» [3].

Ліцензійний договір вважається дійсним, якщо він укладений у письмовій формі та підписаний сторонами (ліцензіаром і ліцензіатом). Він не підлягає обов'язковій державній

реєстрації, його державна реєстрація здійснюється на вимогу однієї зі сторін. У випадку реєстрації ліцензійного договору відомості про нього вносяться до відповідного Державного реєстру, який формує Державна служба інтелектуальної власності України [6].

Ліцензійний договір, як правило, платний, отже, однією з його найважливіших істотних умов є умова про ліцензійну винагороду. Такий вид ліцензійної винагороди, як роялті, застосовується в більшості ліцензійних угод. Особливість роялті в тому, що отримання винагороди продовжується на весь строк дії ліцензійного договору.

Проаналізувавши законодавство деяких країн, можна простежити, що під час передачі технології роялті – єдина форма винагороди, яка може здійснюватися за певними видами ліцензій про передачу об'єктів права інтелектуальної власності.

Роялті як вид винагороди забезпечує справедливий розподіл прибутку між сторонами договору. Оскільки у випадку успішної реалізації та збуту продукції реальний прибуток може набагато перебільшити розраховану вартість ліцензії, однак у випадку зриву виробництва або різкого погіршення кон'юнктури ринку ліцензіар вимушений отримувати значно меншу винагороду, ніж ту, на яку розраховував.

Статус ліцензіата та ліцензіара в разі виплати роялті має велике значення для цілей оподаткування операцій за ліцензійними договорами. Крім того, оподатковуючи роялті, важливим можна вважати документи, які підтверджують правомірність віднесення роялті до витратків.

Відповідно до пункту 138.2 статті 138 ПКУ витрати, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування, визнаються на підставі первинних документів (що підтверджують здійснення платником податку витрат), обов'язковість ведення й зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку, та інших документів [3].

Підпунктом 140.1.2 пункту 140.1 статті 140 ПКУ регламентується, що під час визначення об'єкта оподаткування до витрат підприємства зараховуються витрати з нарахування роялті, яке сплачується за використання об'єктів права інтелектуальної власності в господарській діяльності платника [3].

Необхідно зазначити, що наведені норми ПКУ свідчать про доцільність збереження доказів використання об'єкта інтелектуальної власності за ліцензійним договором у господарській діяльності підприємства-ліцензіата. До таких доказів варто віднести: ліцензійний договір, платіжне доручення на перерахування платежу – роялті, розрахунок або бухгалтерську довідку, складені в порядку та строки виплат за використання об'єкта права інтелектуальної власності, встановлені в ліцензійній угоді.

Найчастіше в Україні доходи у вигляді роялті отримують фізичні особи, тому аналіз механізму їх оподаткування вважаємо цікавим у контексті обраної теми.

Для авторів, чий винаходи використовуються інноваційними підприємствами, важливим фактором є не тільки узгодження розміру винагороди за надання права на користування об'єктом інтелектуальної власності, але й правила оподаткування доходів, отриманих у вигляді роялті [6].

Як зазначається у пп. 164.2.3 п. 164.2 статті 164 ПКУ, доходи у вигляді сум авторської винагороди (роялті) за надання права на користування або розпорядження іншим особам об'єктами інтелектуальної (промислової) власності включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку – фізичної особи [3].

Положення податкового законодавства зобов'язують відносити роялті до пасивних доходів фізичної особи. Тому цей дохід входить до загального місячного (річного)

оподаткованого доходу, а також підлягає оподаткуванню податку на доходи фізичних осіб за ставкою 18 %. Разом з тим варто враховувати, що в державі продовжує справлятися військовий збір за ставкою 1,5 %. Потрібно пам'ятати, що фізична особа, яка отримує роялті, повинна виконати обов'язок за щорічним декларуванням власних доходів.

Варто звернути увагу на доходи, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України. Такі доходи оподатковуються за ставкою у розмірі 15 %.

Також актуальним, на нашу думку, є проблема оподаткування роялті податком на додану вартість (далі – ПДВ). Якщо майнові права інтелектуальної власності передаються в користування за грошову плату і платіж у термінології ПКУ є «роялті», то, згідно з пп. 196.1.6 ПКУ, об'єкт оподаткування ПДВ не виникає. Безоплатне надання таких майнових прав через відсутність платежу не підпадає під визначення «роялті», і така операція вже є об'єктом оподаткування ПДВ. Тому безоплатну передачу таких прав краще замінити їх передачею зі сплатою символічного роялті [3].

Важливим аспектом у питанні оподаткуванні роялті є угоди про уникнення подвійного оподаткування. Сьогодні Україна уклала понад 58 таких угод. Відповідно до умов згаданих угод передбачається, що роялті, якими фактично володіє резидент договірної держави, можуть оподатковуватись у тій державі. Разом з тим роялті можуть оподатковуватись у договірній державі, в якій вони виникають, – так званий податок на репатріацію. Але податок, який стягується, є значно меншим, ніж встановлено в Україні (податок на роялті не повинен перевищувати 2–10 % від загальної суми роялті) [1].

На жаль, сьогодні наша держава належно не підтримує малий та середній бізнес у контексті оподаткування. Фактично, даючи перевагу нерезидентам, уряд не стимулює розвиток культурних і наукових напрямів у країні. Тому суб'єкти авторського права для заощадження своїх коштів повинні реєструватись як власники свого авторського права в іноземній державі.

З досвіду зарубіжних країн вбачається, що тенденція розвитку оподаткування доходу від роялті дещо відрізняється від України. Ставка на оподаткування роялті в Польщі для резидентів становить лише 10 %, а для нерезидентів – 20 %. Тим самим, маючи різницю у 10 %, стимулюється внутрішній ринок і збільшуються надходження до бюджету [1].

Яскравим прикладом зниженої ставки на оподаткування доходу від роялті є США, це виражається у зниженій процентній ставці та пільгах, які пропонує уряд корпораціям. Так, для резидентів США процентна ставка на оподаткування доходу від роялті дорівнює 15 %, у той час для нерезидентів – 35 %. Ці заходи розраховані на заохочення інвестиційної активності, збільшення споживчого попиту, кількості робочих місць, вивільнення продуктивних сил у цілому [1].

Аналізуючи практичну сторону обраної теми, доцільно навести кейс Spotify vs США. Цей кейс став досить прецедентним, хоч почався з того, що фронтмен групи Camper Van Beethoven і Мелісса Феррік, авторка пісень і власниця компанії з цифрової дистрибуції аудіоконтенту подали позови проти Spotify, які згодом об'єднали у колективний позов. Вони стверджували, що Spotify не дотримується ліцензійних умов на твори в частині виплати обов'язкових платежів. Феррік звинуватила компанію в «оптовому порушенні авторських прав». 2017 р. у Spotify повідомили, що створять фонд загальною сумою 43 млн дол. для компенсації авторам. Проте федеральний суддя надав остаточні висновки щодо мирової угоди, за якими відтепер сума, яку має виплатити Spotify, становить 112,55 млн дол. США і включає в себе негайний платіж готівкою у розмірі 43,55 млн дол. Суддя окружного суду

Нью-Йорка Елісон Натан назвала цю суму «значним відшкодуванням» для зацікавлених виконавців [7].

Проаналізувавши вищевикладене, доцільним вважаємо надати основні поради під час здійснення платежів у вигляді роялті:

- 1) звертайте особливу увагу на ліцензійний договір – він є основою всіх договірних зобов'язань між сторонами та передбачає основні податкові наслідки;
- 2) якщо ліцензійний договір надає контрагент, доцільно звернутися до юристів для прорахування ризиків та складання протоколу розбіжностей. Ліцензійний договір має бути об'єктивно вигідним для обох сторін;
- 3) контролюйте статус операцій з нерезидентом;
- 4) якщо роялті виплачується нерезиденту, варто чітко розуміти його статус та податкові зобов'язання;
- 5) зберігайте усі первинні документи щодо виплати роялті.

Висновки. В умовах глобалізації процедура сплати податків стає дедалі більш легкою. Податки є основною частиною бюджету більшості країн, а несплата їх громадянами з будь-яких причин загрожує економічній стабільності. Для запобігання криз більшість зарубіжних країн уже провели значні податкові реформи та внесли зміни у законодавство в напрямі спрощення сплати податків, оскільки складність цієї системи перешкоджає виконанню фіскальних функцій контролюючими органами. Проте в Україні ж податкове навантаження все більше загострюється та загрожує зупиненням розвитку інноваційної діяльності підприємств і впровадження інвестиційних програм.

На нашу думку, зниження розмірів оподаткування на об'єкти інтелектуальної власності матиме позитивний вплив на розвиток інноваційних технологій та підйом економіки держави в цілому.

Варто зазначити, що ПКУ та підзаконні нормативно-правові акти достатньо чітко визначають сутність і поняття «роялті». Сьогодні платежі за ліцензійними договорами, які є найбільш поширеним способом використання об'єктів інтелектуальної власності, визнаються як роялті.

У процесі дослідження встановлено, що оподаткування роялті є непростим процесом для суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Неправильне трактування податкових норм спричиняє несплату або неправильний розрахунок податкових зобов'язань.

Сторонам, які вирішили укласти ліцензійний договір, необхідно визначитися не тільки з економічними розрахунками розміру роялті та його видом, але й з режимом його оподаткування. Для цілей оподаткування потрібно враховувати статус ліцензіара та ліцензіата; якщо договір про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладено з фізичною особою-підприємцем, то обов'язково варто враховувати, дія якої системи оподаткування поширюється на цю особу. Також в обов'язковому порядку необхідно зберігати первинні документи, що підтверджують здійснення платником податку витрат та реальне використання об'єктів права інтелектуальної власності в його господарській діяльності.

Наразі практика іноземних країн щодо застосування податку на дохід від роялті розвивається в бік зниження ставки відсотка для резидентів у країні.

Разом з тим, аналізуючи вищенаведену інформацію, можливо дійти висновку, що відсоткова ставка оподаткування роялті в Україні для резидентів є завищеною порівняно зі ставкою для нерезидентів.

Саме зниження відсоткової ставки оподаткування роялті для резидентів або ж, навпаки, підвищення її для нерезидентів може дати нову хвилю розвитку використання роялті в Україні. Розмежування ставки роялті для резидентів і нерезидентів, врешті-решт, приведе до того, що наша країна отримає позитивний вплив як на бюджет України, так і на розвиток авторського права.

Зменшення розміру ставки податку на прибуток від роялті для резидентів сприятиме розвитку мистецтва, інновацій у технологіях, що надалі підвищуватиме економічний розвиток України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вишневський І. Справедливе оподаткування роялті в Україні – міф? *Юрист&Закон*. Архів електронного видання. № 18. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA011534#:~:text=%D0%A0%D0%BE%D1%8F%D0%BB%D1%82%D1%96%20%E2%80%93%20%D1%86%D0%B5%20%D0%B1%D1%83%D0%B4%D1%8C%2D%D1%8F%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B6,%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%8 (дата звернення: 12.02.2021).

2. Вагнер І. М., Демко І. І., Пришляк Г. В. Особливості обліку і оподаткування роялті: актуальні аспекти. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2018. № 2(130). С. 78–81.

3. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Остання редакція від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 12.02.2021).

4. Лист ДФС України від 06.12.2017 № 2858/6/99-99-15-02-02-15/ПК.

5. Визначення ставок роялті. URL: http://ipr.nas.gov.ua/?page_id=338 (дата звернення: 12.02.2021).

6. Фурса В.М. Особливості оподаткування роялті відповідно до Податкового кодексу України / ДП «Український інститут інтелектуальної власності». URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/fursa-150413> (дата звернення: 12.02.2021).

7. Spotify виплатить 112 млн дол. роялті авторам пісень. *Юридична газета*. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/spotify-viplatit-112-mln-dol-royalti-avtoram-pisen.html> (дата звернення: 12.02.2021).

REFERENS

1. Vyshnevskiy I. Spravedlyve opodatkuvannia roialti v Ukrainy – mif? *Yuryst&Zakon*. Arkhiv elektronnoho vydannia. № 18. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA011534#:~:text=%D0%A0%D0%BE%D1%8F%D0%BB%D1%82%D1%96%20%E2%80%93%20%D1%86%D0%B5%20%D0%B1%D1%83%D0%B4%D1%8C%2D%D1%8F%D0%BA%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D1%96%D0%B6,%D0%BE%D0%B1%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D1%8 (data zvernennia:12.02.2021).

2. Vahner I. M., Demko I. I., Pryshliak H. V.. Osoblyvosti obliku i opodatkuvannia roialti: aktualni aspekty. *Bukhhalterskyi oblik, analiz ta audit*. 2018. № 2(130). С. 78–81.

3. Podatkovyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 02.12.2010 № 2755-VI. Ostannia redaktsiia vid 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (data zvernennia: 12.02.2021).

4. Lyst DFS vid 06.12.2017 № 2858/6/99-99-15-02-02-15/IPK.

5. Vyznachennia stavok roialti. URL: http://ipr.nas.gov.ua/?page_id=338 (data zvernennia: 12.02.2021).

6. Fursa V.M. Osoblyvosti opodatkuvannia roialti vidpovidno do Podatkovoho kodeksu Ukrainy / DP «Ukrainskyi instytut intelektualnoi vlasnosti». URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/fursa-150413> (data zvernennia: 12.02.2021).

7. Spotify vyplatyt 112 mln dol. roialti avtoram pisen. *Yurydychna hazeta*. URL: <https://yur-gazeta.com/golovna/spotify-viplatit-112-mln-dol-royalti-avtoram-pisen.html> (data zvernennia: 12.02.2021).

O. A. Boyko-Slobozhan, I. I. Bozhuk. Current issues of royalty taxation in the field of intellectual property

The article examines current aspects of taxation of transactions on the use of intellectual property rights, in particular royalties. It is determined that this issue becomes relevant in connection with the spread of the use of intellectual property rights for business activities. The main schemes of tax evasion are revealed. The main problems related to the taxation of intangible assets of the enterprise and the importance of implementing changes in the domestic legislative and tax systems are outlined.

The problematic aspects and priorities of royalty taxation as rewards for the use of intellectual property rights in Ukraine are considered and analyzed. Based on the current legislation of Ukraine and the views of scientists, the concept of «royalties» is defined as payments for the use or granting the right to use intellectual property. The foreign experience of the countries on the issue of royalty taxation and corresponding rates is considered. Practical cases of royalty tax evasion and liability are given. The authors have developed recommendations for taxpayers when making payments in the form of royalties. It is noted that in Ukraine the tax burden is becoming more acute and threatens to stop the development of innovative activities of enterprises and the introduction of investment programs. The opinion that the interest rate of royalty in Ukraine for residents is overstated compared to the rate for non-residents is substantiated. It is the reduction of the royalty tax rate for residents, or, conversely, its increase for non-residents, that may give a new wave to the development of the use of royalties in Ukraine. Differentiation of the royalty rate for residents and non-residents, in the end, will lead to the fact that our country will have a positive impact on both the budget of Ukraine and the development of copyright. Reducing the size of the royalty income tax for residents will promote the development of art, innovation in technology, which will further increase the economic development of Ukraine.

Key words: royalties, intellectual property, tax, intangible asset, taxation, license agreement.

Стаття надійшла до редколегії 21 грудня 2020 року